

**ІМЕНЕМ УКРАЇНИ
РІШЕННЯ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ
ДРУГИЙ СЕНАТ**

у справі за конституційними скаргами Мельничук Надії Миколаївни, Григор'євої Лілії Іванівни та Кліменко Марини Робертівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення підпункту 1 пункту 28 розділу II Закону України „Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні“

м. Київ Справа № 3-311/2018(4182/18, 4632/19, 5755/19)
15 квітня 2020 року
№ 2-р(ІІ)/2020

Другий сенат Конституційного Суду України у складі суддів:

Головатого Сергія Петровича – головуючого,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Лемака Василя Васильовича,
Мойсика Володимира Романовича – доповідача,
Первомайського Олега Олексійовича,
Юровської Галини Валентинівни,

розглянув на пленарному засіданні справу за конституційними скаргами Мельничук Надії Миколаївни, Григор'євої Лілії Іванівни та Кліменко Марини Робертівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення підпункту 1 пункту 28 розділу II Закону України „Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні“ від 27 березня 2014 року № 1166–VII (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 20–21, ст. 745).

Заслухавши суддю-доповідача Мойсика В.Р. та дослідивши матеріали справи, у тому числі позиції, висловлені Президентом України, Головою Верховної Ради України, Кабінетом Міністрів України, Міністерством юстиції України, Вищою радою правосуддя, Державною судовою адміністрацією України, Радою суддів України, Правовим департаментом Секретаріату Конституційного Суду України, а також науковцями Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Мельничук Н.М., Григор'єва Л.І. та Кліменко М.Р. звернулися до Конституційного Суду України із клопотаннями визнати таким, що не відповідає частині першій статті 8, статті 21, частині третій статті 22, частинам першій, другій статті 24, частині першій статті 126 Конституції України (є неконституційним), положення підпункту 1 пункту 28 розділу II Закону України „Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні“ від 27 березня 2014 року № 1166–VII (далі – Закон № 1166), яким із Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453–VI в редакції до внесення змін Законом України „Про забезпечення права на справедливий суд“ від 12 лютого 2015 року № 192–VIII (далі – Закон № 2453) виключено статтю 136, частиною першою якої передбачалося право судді, який вийшов у відставку, на виплату вихідної допомоги у розмірі 10 місячних заробітних плат за останньою посадою.

Мельничук Н.М. стверджує, що оспорюване положення Закону № 1166 не лише не узгоджується „з конституційними вимогами про недопустимість зниження або скасування змісту чи обсягу наявних прав суддів на одержання вихідної допомоги, як одного з елементів інституту відставки судді“, а й веде до зниження конституційних гарантій їх незалежності, тому суперечить частині першій статті 8, частині третій статті 22, частині першій статті 126 Основного Закону України. Запроваджені положенням підпункту 1 пункту 28 розділу II Закону № 1166 „законодавчі зміни суперечать меті встановлення

конституційної гарантії матеріального забезпечення суддів як елемента їх незалежності, не відповідають принципу єдиного статусу всіх суддів України, принципу рівності усіх перед законом, оскільки запроваджують різницю між суддями, які пішли у відставку до 01.04.2014 і після 30.09.2016, а тому не відповідають статті 21, частині першій, другій статті 24 Конституції України“. Обґрунтовуючи зміст і вимоги конституційної скарги, Мельничук Н.М. наголошує, що „зазначені законодавчі зміни не тільки звузили зміст та обсяг існуючих прав суддів, але й закріпили нерівне становище суддів, які добросовісно виконували протягом багатьох років однакову роботу, в частині виплати вихідної допомоги“.

Григор'єва Л.І. стверджує, що „скасування оспорюваним положенням Закону № 1166 права суддів на вихідну допомогу при виході у відставку є виявом безвідповідального ставлення держави до людини та дискримінацією одних суддів стосовно інших, що привело до звуження змісту та обсягу існуючих прав, порушило принципи верховенства права, соціальної спрямованості економіки, рівності перед законом усіх суб'єктів права власності“. На думку Григор'євої Л.І., внаслідок застосування оспорюваного положення Закону № 1166 порушене її „право на своєчасне одержання винагороди за працю (вихідної допомоги), передбачене частиною сьомою статті 43 Конституції України, та право власності (на кошти вихідної допомоги), гарантоване частинами четвертою, п'ятою статті 41 Конституції України“.

Кліменко М.Р. стверджує, що „скасування оспорюваним положенням Закону № 1166 виплати вихідної допомоги суддям, які вийшли у відставку, порушило законні очікування суддів щодо їх права на мирне володіння майном, звузило зміст та обсяг існуючого права судді на відставку та отримання вихідної допомоги; є дискримінацією однієї категорії суддів стосовно інших; свідчить про невідповідність такого втручання держави у права особи критеріям пропорційності, правової визначеності та недотримання державою справедливого балансу між загальними інтересами суспільства та набутими відповідно до закону правами особи та суперечить частинам другій, третій

статті 22 Конституції України“. Кліменко М.Р. вважає, що оспорюваним положенням Закону № 1166 „порушене принцип незворотності дії в часі законів та інших нормативно-правових актів, у чому також є порушення гарантії безпеки людини і громадянина, довіри до держави“, та зазначає, що „зміни законодавства в частині позбавлення суддів права на отримання вихідної допомоги, всупереч статті 22 Конституції України, не були об'єктивно виправданими і не переслідували легітимну мету (економію бюджетних коштів)“. Кліменко М.Р. наголошує, що у своїй конституційній скаргі вона обґруntовує „не порушення гарантій незалежності суддів“, а констатує „порушення положенням підпункту 1 пункту 28 розділу II Закону № 1166 законних очікувань щодо набутого в минулому і належного майна у вигляді вихідної допомоги під час реалізації конституційного права припинити трудову діяльність – звільнитися з посади судді у відставку“.

2. Вирішуючи порушені в конституційних скаргах питання, Конституційний Суд України входить з такого.

2.1. Відповідно до Основного Закону України статус суддів визначається законами України; незалежність судді гарантується Конституцією і законами України; держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів; розмір винагороди судді встановлюється законом про судоустрій (пункт 14 частини першої статті 92, частина перша статті 126, стаття 130).

2.2. Гарантії незалежності суддів, у тому числі й гарантії їх матеріального забезпечення, неодноразово були предметом розгляду Конституційного Суду України, який сформулював низку юридичних позицій з цього питання. Так, зокрема, Конституційний Суд України зазначав:

– „гарантії незалежності судді, включаючи заходи щодо його правового захисту, матеріального і соціального забезпечення, передбачені цим Законом, поширюються на всіх суддів України і не можуть бути скасовані чи знижені

іншими нормативними актами. Це положення узгоджується з вимогами статті 130 Конституції України“ (абзац третій пункту 5 мотивувальної частини Рішення від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002);

– „визначені Конституцією та законами України гарантії незалежності суддів є невід'ємним елементом їх статусу, поширюються на всіх суддів України та є необхідною умовою здійснення правосуддя неупередженим, безстороннім і справедливим судом“ (абзац п'ятий підпункту 2.2 пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 3 червня 2013 року № 3-рп/2013);

– „буль-яке зниження рівня гарантій незалежності суддів суперечить конституційній вимозі неухильного забезпечення незалежного правосуддя та права громадян на захист прав і свобод незалежним судом, оскільки призводить до обмеження можливостей реалізації цього конституційного права, а отже, суперечить статті 55 Конституції України“ (абзац другий пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 3 червня 2013 року № 3-рп/2013);

– „конституційний статус суддів, які здійснюють правосуддя, та суддів у відставці передбачає їх належне матеріальне забезпечення, яке повинне гарантувати здійснення справедливого, незалежного, неупередженого правосуддя“ (абзац десятий підпункту 2.2 пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 8 червня 2016 року № 4-рп/2016);

– „Конституція України закріплює одинаковий юридичний статус суддів через систему гарантій забезпечення їх незалежності, яка є невід'ємною складовою їхнього статусу. Встановлена система гарантій незалежності суддів не є їхнім особистим привілеєм, вона пов'язана з набуттям статусу судді, має юридичне призначення, спрямоване на захист прав і свобод людини і громадянства через здійснення правосуддя незалежним і безстороннім судом (суддею)“ (абзац шостий підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 4 грудня 2018 року № 11-р/2018);

– „системний аналіз положень Конституції України свідчить про те, що ними встановлено обов'язок держави забезпечити належні умови праці та фінансування для суддів, а отже, сформувати та законодавчо закріпити таку систему фінансування, в тому числі розмір винагороди суддів, яка

гарантуватиме їх незалежність“ (абзац тридцять перший підпункту 3.3 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 4 грудня 2018 року № 11-р/2018).

Такі юридичні позиції Конституційного Суду України збігаються з приписами міжнародних документів з питань статусу та незалежності суддів. Зокрема, у Монреальській універсальній декларації про незалежність правосуддя (Перша світова конференція з незалежності правосуддя, Монреаль, 1983 рік), в Основних принципах незалежності судових органів, схвалених резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та від 13 грудня 1985 року, у Рекомендаціях щодо ефективного впровадження основних принципів незалежності судових органів, ухвалених резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН 1989/60 та схвалених резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 44/162 від 15 грудня 1989 року, в Європейському статуті судді, ухваленому Європейською Асоціацією Суддів у 1993 році, в Європейській хартії „Про статус суддів“ від 10 липня 1998 року, у Всесвітній (Універсальній) хартії судді, схваленій Міжнародною Асоціацією Суддів 17 листопада 1999 року, Тайбей (Тайвань), звернуто увагу на необхідність усіма можливими національними та міжнародними органами гарантувати незалежність суддів, у тому числі і здійснювати належне матеріальне забезпечення суддів.

Відповідно до пункту 6.4 Європейської хартії „Про статус суддів“ від 10 липня 1998 року статус забезпечує судді, який досяг передбаченого законом віку для виходу у відставку з посади судді і який здійснював повноваження судді протягом певного строку, право на отримання виплат, рівень яких має бути якомога ближчим до рівня його останньої заробітної плати на посаді судді. В Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки від 17 листопада 2010 року № (2010)12, яка замінила Рекомендацію Комітету Міністрів Ради Європи „Незалежність, дієвість та роль суддів“ від 13 жовтня 1994 року № (94)12, зазначається, що „оплата праці суддів повинна відповідати їх професії та виконуваним обов'язкам, а також бути достатньою, щоб

захистити їх від дії стимулів, через які можна впливати на їхнє рішення. Мають існувати ... гарантії виплат у зв'язку з виходом на пенсію, які мають відповідати попередньому рівню оплати їх праці“.

„Незалежна судова система потребує відповідної економічної основи. Саме держава повинна забезпечувати судову владу належними ресурсами в достатній кількості для того, щоб запобігти будь-якому впливу, як з боку виконавчої, так і з боку законодавчої влади. Навіть якщо держава потерпає від нестачі фінансових ресурсів, судді та суди, як фундаментальна частина держави, повинні отримувати їхню частину доступного фінансування в повному обсязі настільки, наскільки це можливо“ (висновки „Економіка, юрисдикція та незалежність“ (Перша експертна комісія Міжнародної Асоціації Суддів, Монтевідео, 21–24 листопада 2005 року).

Ураховуючи викладене, Конституційний Суд України наголошує, що однією з гарантій незалежності суддів, які здійснюють правосуддя, та суддів у відставці є їх належне матеріальне та соціальне забезпечення, яке має гарантувати здійснення справедливого, незалежного, безстороннього правосуддя, а також, що гарантії незалежності суддів, включаючи заходи щодо його матеріального і соціального забезпечення, поширюються на всіх суддів і не можуть бути скасовані чи зменшенні іншими нормативними актами.

3. До внесення змін Законом № 1166 частиною першою статті 136 Закону № 2453 було передбачено, що судді, який вийшов у відставку, виплачується вихідна допомога у розмірі 10 місячних заробітних плат за останньою посадою.

Системний аналіз положення підпункту 1 пункту 28 розділу II Закону № 1166, а також пояснівальної записки до проєкту Закону України про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні (реєстр. № 4576) дає Конституційному Суду України підстави стверджувати, що законодавець оспорюваним положенням Закону № 1166 тимчасово змінив порядок матеріального забезпечення суддів, посилаючись на введення режиму запобігання фінансової катастрофи,

реалізації заходів щодо економного та раціонального використання державних коштів та забезпечення соціальної підтримки усіх громадян виходячи з фінансових можливостей держави.

Отже, до виключення із Закону № 2453 статті 136 суддям, які вийшли у відставку, держава гарантувала право на отримання вихідної допомоги.

3.1. Відставка як підстава для звільнення з посади судді передбачена на конституційному рівні (пункт 4 частини шостої статті 126 Конституції України). Правом судді на відставку забезпечується незалежність судді (пункт 11 частини четвертої статті 47 Закону № 2453).

Відставка судді є особливою формою звільнення його з посади та обумовлена наявністю в особи відповідного стажу роботи на посаді судді. Законом № 2453 було передбачено такий порядок виходу судді у відставку: суддя, який має стаж роботи на посаді судді не менше двадцяти років, що визначається статтею 131 Закону № 2453, має право подати заяву про відставку; заява про відставку подається суддею безпосередньо до Вищої ради юстиції, яка протягом одного місяця з дня надходження відповідної заяви вносить до органу, який обрав або призначив суддю, подання про звільнення судді з посади; у разі звільнення судді з посади в результаті внесення такого подання Вища рада юстиції повідомляє про це Вищу кваліфікаційну комісію суддів України; суддя продовжує здійснювати свої повноваження до прийняття рішення про його звільнення (частини перша, третя, четверта статті 109); питання про звільнення з посади судді, обраного безстроково, розглядається на пленарному засіданні Верховної Ради України без висновку комітетів Верховної Ради України та будь-яких перевірок; рішення про звільнення з посади судді приймається більшістю від конституційного складу Верховної Ради України і оформляється постановою Верховної Ради України; повноваження судді припиняються з дня набрання чинності постановою Верховної Ради України (частини друга, четверта, шоста статті 111).

Відповідно до частини третьої статті 7 Указу Президента України „Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності“ від 10 червня 1997 року № 503/97 зі змінами акти Верховної Ради України і Президента України про призначення відповідно до законодавства на посади і звільнення з посад набирали чинності з моменту їх ухвалення.

Отже, реалізацію права суддів Мельничук Н.М., Григор'євої Л.І., Кліменко М.Р. на звільнення у зв'язку з відставкою подовжено в часі процедурою, яка починалася з подання суддею відповідної заяви і закінчувалася ухваленням Верховною Радою України постанови про звільнення з посади судді, яка набирала чинності з моменту її ухвалення.

3.2. Конституційний Суд України в Рішенні від 19 листопада 2013 року № 10-рп/2013 зазначив, що „наслідком відставки є, зокрема, припинення суддею своїх повноважень з одночасним збереженням за ним звання судді і гарантій недоторканності, а також набуттям прав на виплату вихідної допомоги та отримання пенсії або щомісячного довічного грошового утримання“ (абзац четвертий підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини). Отже, право на отримання вихідної допомоги суддя набуває з моменту реалізації ним права на відставку.

Конституційний Суд України при розгляді справи наголошує на юридичній позиції, викладеній в його Рішенні від 19 листопада 2013 року № 10-рп/2013, відповідно до якої за свою юридичною природою „вихідна допомога є разовою формою матеріальної винагороди при виході судді у відставку. Вона виплачується з метою забезпечення йому належних соціально-побутових умов, а також для стимулювання осіб, які перебувають на посаді судді, до довгострокового виконання ними професійних обов'язків. Вихідна допомога не належить до таких конституційних гарантій незалежності суддів, як суддівська винагорода чи довічне грошове утримання, оскільки не є основним джерелом матеріального забезпечення суддів, не має постійного характеру та не покриває соціальних ризиків, пов'язаних, зокрема, із хворобою, інвалідністю, старістю. У

зв'язку з цим парламент повноважний встановлювати вихідну допомогу та визначати її розмір“ (абзац шостий підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини).

Юридичне регулювання питання вихідної допомоги судді в разі його виходу у відставку законодавець неодноразово змінював.

Так, згідно із частиною третьою статті 43 Закону України „Про статус суддів“ від 15 грудня 1992 року № 2862–ХІІ зі змінами (далі – Закон № 2862) (втратив чинність на підставі Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453–VI) судді, який вийшов у відставку, виплачується вихідна допомога без сплати податку у розмірі місячного заробітку за останньою посадою за кожен повний рік роботи на посаді судді, але не менше шестимісячного заробітку.

Законом № 2453 змінено розмір суддівської винагороди (стаття 129), зокрема встановлено поетапне збільшення посадового окладу судді і відповідно зменшено розмір вихідної допомоги судді у зв'язку з виходом у відставку (стаття 136).

У підпункті 1 пункту 2 розділу ХІІ „Прикінцеві положення“ Закону № 2453 було передбачено втрату чинності статтею 43 Закону № 2862 з 1 січня 2011 року, тобто через п'ять місяців після набрання чинності Законом № 2453, отже, законодавець встановив достатній перехідний період (розумний часовий проміжок) з моменту офіційного опублікування Закону № 2453 до втрати чинності нормами, які регулюють питання виплати вихідної допомоги судді у разі його виходу у відставку.

Відповідно до Закону № 1166, який набрав чинності з 1 квітня 2014 року, із Закону № 2453, зокрема, виключено статтю 136, що передбачала право судді, який вийшов у відставку, на отримання вихідної допомоги у розмірі 10 місячних заробітних плат за останньою посадою.

Законом України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VII виплату вихідної допомоги судді у зв'язку з відставкою було відновлено, а її розмір відповідно до статті 143 вказаного закону становить 3 місячних суддівських винагороди за останньою посадою.

Отже, за своєю юридичною природою така допомога є додатковою гарантією матеріального забезпечення судді у разі його виходу у відставку, а її розмір та порядок виплати підлягають регулюванню на законодавчому рівні.

Наведене дає Конституційному Суду України підстави стверджувати, що положення підпункту 1 пункту 28 розділу II Закону № 1166 не суперечить вимогам статті 21, частини третьої статті 22, частин першої, другої статті 24, частини першої статті 126 Конституції України.

4. В Україні визнається і діє принцип верховенства права (частина перша статті 8 Конституції України).

4.1. У контексті принципу верховенства права важливим є встановлення при внесенні змін до законодавства розумного часового проміжку між офіційним оприлюдненням закону і набранням ним чинності. Конституційний Суд України у Рішенні від 22 травня 2018 року № 5-р/2018 наголошував, що принцип верховенства права передбачає внесення законодавчих змін із визначенням певного переходного періоду (розумного часового проміжку між офіційним оприлюдненням закону і набранням ним чинності), який дасть особам час для адаптації до нових обставин; тривалість переходного періоду у разі зміни юридичного регулювання суспільних відносин має визначати законодавець у кожній конкретній ситуації з урахуванням таких критеріїв: мети закону в межах правової системи і характеру суспільних відносин, що ним регулюються; кола осіб, до яких застосуватиметься закон, і їх здатності підготуватися до набрання ним (його новими положеннями) чинності; інших важливих обставин, зокрема тих, що визначають час, необхідний для набрання чинності таким законом (абзац п'ятий підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини).

Конституційний Суд України виходить з того, що зміни в юридичному регулюванні має бути вчинено так, щоб особи, юридичного статусу яких такі зміни стосуються, мали реальну можливість пристосуватися до нової юридичної ситуації, зокрема, встигли реалізувати певні права (вчинити потрібні

дії) у спосіб, встановлений законодавством до внесення відповідних змін. За певних обставин, зокрема, якщо нове законодавче регулювання погіршуватиме юридичний статус осіб, законодавець повинен передбачити достатній перехідний період (розумний часовий проміжок) з моменту опублікування закону до набрання ним чинності (початку його застосування), протягом якого зацікавлені особи мали б можливість підготуватися до виконання вимог, передбачених новим законодавчим регулюванням.

4.2. Згідно з частиною п'ятою статті 94 Конституції України закон набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.

Конституційний Суд України наголошує, що Закон № 1166 був ухвалений парламентом 27 березня 2014 року та опублікований 31 березня 2014 року в газеті „Голос України“, що підтверджують загальнодоступні відомості, розміщені на офіційному вебпорталі Верховної Ради України. За положенням абзацу першого пункту 2 розділу IV „Прикінцеві положення“ Закону № 1166, у якому визначено умови набрання чинності окремими положеннями Закону № 1166, підпункт 1 пункту 28 розділу II Закону № 1166 набрав чинності з 1 квітня 2014 року, тобто з наступного дня після опублікування Закону № 1166.

Оскільки можливість реалізації суддею права на вихідну допомогу в розмірах та порядку, встановлених до внесення змін оспорюваним положенням Закону № 1166, залежала від фактичної можливості судді реалізувати право на відставку, то зміни в юридичному регулюванні цього питання (зокрема, виключення статті 136 із Закону № 2453) мали б бути зваженими, обґрунтованими та доведеними до суддів заздалегідь, тобто з дотриманням достатнього перехідного періоду.

Верховна Рада України, скасовуючи вихідну допомогу суддям, що виходять у відставку, мала встановити достатній перехідний період (розумний часовий проміжок), пов’язаний з набранням чинності положенням підпункту 1 пункту 28 розділу II Закону № 1166.

На думку Конституційного Суду України, встановлений перехідний період, пов'язаний з набранням чинності оспорюваним положенням Закону № 1166, з 31 березня по 1 квітня 2014 року є очевидно недостатнім, оскільки не охоплює фактичної тривалості встановленого законодавством порядку реалізації суддею права на відставку. Внаслідок цього судді, які станом на 1 квітня 2014 року вже мали право на відставку та вихідну допомогу, але продовжували перебувати на посаді судді, стимульовані вихідною допомогою, не змогли належним чином підготуватися до нового юридичного регулювання.

Зважаючи на викладене, Конституційний Суд України констатує, що перехідний період між опублікуванням Закону № 1166 та набранням чинності положенням підпункту 1 пункту 28 розділу II Закону № 1166 (менше одного дня) був явно недостатнім для того, щоб суб'єкти права (судді, які на момент набрання чинності Законом № 1166 мали право на вихід у відставку, але станом на 1 квітня 2014 року ще ним не скористалися) змогли адаптуватися до законодавчих новел та скоригувати свої дії для реалізації права на відставку і, відповідно, отримати вихідну допомогу в розмірі, встановленому законодавством до внесення змін Законом № 1166.

Наведене дає підстави стверджувати, що положення підпункту 1 пункту 28 розділу II Закону № 1166 суперечить частині першій статті 8 Конституції України з огляду на його невідповідність принципові верховенства права у частині, що стосується легітимних очікувань особи.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 151¹, 151², 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 36, 65, 67, 74, 84, 88, 89, 91, 92, 94 Закону України „Про Конституційний Суд України“ Конституційний Суд України

в и р і ш и в:

1. Визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), положення підпункту 1 пункту 28 розділу II Закону

України „Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні“ від 27 березня 2014 року № 1166–VII.

2. Положення підпункту 1 пункту 28 розділу II Закону України „Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні“ від 27 березня 2014 року № 1166–VII, визнане неконституційним, втрачає чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення.

3. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим, остаточним та таким, що не може бути оскаржено.

Рішення Конституційного Суду України підлягає опублікуванню у „Віснику Конституційного Суду України“.

